

Dosar nr. 2r-822/17

D E C I Z I E

06 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în următoarea componență:

Președintele ședinței, judecător
Judecători

Iulia Sîrcu
Mariana Pitic
Luiza Gafton

examinând recursul declarat de Todorov Alexei,

în cauza civilă în procedura contencioasă la cererea de chemare în judecată înaintată de Roșca Mircea împotriva lui Todorov Alexei, Ingăi Todorova, XXXXX și lui Cotov Igor, intervenient principal ÎS „Calea Ferată din Moldova“, cu privire la evacuarea din bunul imobil a persoanelor împreună cu bunurile care le aparțin, obligarea de a nu crea în viitor impedimente în exercitarea dreptului de proprietate asupra bunului imobil, compensarea venitului ratat și a cheltuielilor de judecată; și la acțiunea ÎS „Calea Ferată din Moldova“ împotriva lui Todorov Alexei, Ingăi Todorova, XXXXX și lui Cotov Igor cu privire la încasarea datoriei la plata pentru serviciile locativ-comunale și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017, prin care s-a respins cererea depusă de Todorov Alexei, prin intermediul avocatului stagiar Sajin Olga, privind scutirea de plata taxei de stat la declararea apelului, și i s-a acordat apelantului un termen pentru prezentarea cererii de apel motivate și a dovezii de plată a taxei de stat,

C O N S T A T Ă :

La 26 martie 2013 Roșca Mircea a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva lui Todorov Alexei (vol. I, f.d. 3), prin care a solicitat evacuarea lui Todorov Alexei împreună cu membrii familiei sale, cu bunurile care le aparțin și cu alte persoane din apartamentul nr. XXXXX de pe str. XXXXX, mun. XXXXX.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, din 09 iulie 2013 (vol. I, f.d. 25; 28-29), s-a admis integral acțiunea și s-a evacuat Todorov Alexei împreună cu membrii familiei sale, cu bunurile care le aparțin și cu alte persoane din apartamentul nr. XXXXX de pe str. XXXXX, mun. XXXXX.

La 07 august 2013 Todorov Alexei a depus o cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, din 09 iulie 2013 (vol. I, f.d. 26), prin care a solicitat casarea acesteia și trimiterea cauzei spre rejudecare în primă instanță.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15 ianuarie 2014 (vol. I, f.d. 46; 47-49), s-a respins apelul declarat de Todorov Alexei și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, din 09 iulie 2013.

La 31 martie 2014 Todorov Alexei a depus o cerere de recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 ianuarie 2014 (vol. I, f.d. 56), prin care a solicitat casarea acesteia și a hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, din 09 iulie 2013, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 17 septembrie 2014 (vol. I, f.d. 89-92), s-a admis recursul declarat de Todorov Alexei, s-a casat integral decizia Curții de Apel Chișinău din 15 ianuarie 2014 și s-a trimis cauza spre rejudecare în instanța de apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04 februarie 2015 (vol. I, f.d. 125; 126-128), s-a admis apelul declarat de Todorov Alexei, s-a casat hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, din 09 iulie 2013, și s-a trimis cauza spre rejudecare în primă instanță.

La 13 mai 2015 Roșca Mircea a depus, prin intermediul avocatului Rotari Alexandru, o cerere de modificare a acțiunii (vol. I, f.d. 145-149), formulând pretenții împotriva lui Todorov Alexei, Ingăi Todorova, XXXXX și lui Cotov Igor, intervenient accesoriu ÎS „Calea Ferată din Moldova“, și solicitând: (1) evacuarea lui Todorov Alexei, Ingăi Todorova, XXXXX și lui Cotov Igor împreună cu bunurile care le aparțin din apartamentul nr. XXXXX de pe str. XXXXX, mun. XXXXX; (2) obligarea lui Todorov Alexei, Ingăi Todorova, XXXXX și lui Cotov Igor de a nu crea în viitor impedimente în exercitarea dreptului său de proprietate asupra apartamentului nr. XXXXX de pe str. XXXXX, mun. XXXXX; (3) încasarea în beneficiul său, din contul lui Todorov Alexei, a sumei de 14 265, 5 lei cu titlu de prejudiciu efectiv și a sumei de 54 062, 5 lei cu titlu de venit ratat; și (4) compensarea cheltuielilor de judecată.

La 17 noiembrie 2015 ÎS „Calea Ferată din Moldova“ a depus o cerere (vol. II, f.d. 23-25), prin care a solicitat: (1) modificarea calității sale procesuale din intervenient accesoriu în intervenient principal; (2) examinarea acțiunii sale concomitent cu acțiunea inițială; (3) încasarea în beneficiul său, în mod solidar din contul lui Roșca Mircea, Todorov Alexei, Ingăi Todorova, XXXXX și lui Cotov Igor a sumei de 49 040, 73 lei cu titlu de datorie la plata pentru serviciile locativ-comunale; și (4) compensarea cheltuielilor de judecată.

La 02 februarie 2016 Roșca Mircea a depus, prin intermediul avocatului Rotari Alexandru, o cerere de modificare a acțiunii (vol. II, f.d. 88-89), prin care a solicitat: (1) evacuarea lui Todorov Alexei, Ingăi Todorova, XXXXX și lui Cotov Igor împreună cu bunurile care le aparțin din apartamentul nr. XXXXX de pe str. XXXXX, mun. XXXXX; (2) obligarea lui Todorov Alexei, Ingăi Todorova, XXXXX și lui Cotov Igor de a nu crea în viitor impedimente în exercitarea

dreptului său de proprietate asupra apartamentului nr. XXXXX de pe str. XXXXX, mun. XXXXX; (3) încasarea în beneficiul său, din contul lui Todorov Alexei, a sumei de 68 328 lei cu titlu de venit ratat; și (4) încasarea în beneficiul său, din contul lui Todorov Alexei, a sumei de 12 700 lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, din 22 martie 2016 (vol. II, f.d. 126-128), s-a admis cererea ÎS „Calea Ferată din Moldova“ de intervenire în proces în calitate de intervenient principal și s-a dispus examinarea acțiunii intervenientului principal concomitent cu acțiunea inițială.

Pe parcursul examinării cauzei în primă instanță, avocatul Rotari Alexandru, în calitate sa de reprezentant al lui Roșca Mircea, a extins pretenția de compensare a cheltuielilor de judecată (vol. II, f.d. 148-152), solicitând încasarea în beneficiul lui Roșca Mircea, din contul lui Todorov Alexei, a sumei de 12 897 lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de judecată.

Pe parcursul examinării cauzei în primă instanță, reprezentantul ÎS „Calea Ferată din Moldova“ a extins pretenția de încasare a datoriei la plata pentru serviciile locativ-comunale până la suma de 52 764, 48 lei, renunțând la pretenții față de Roșca Mircea, și a concretizat pretenția de compensare a cheltuielilor de judecată (vol. II, f.d. 166-167), solicitând încasarea în beneficiul ÎS „Calea Ferată din Moldova“, în mod solidar din contul lui Todorov Alexei, Ingăi Todorova, XXXXX și lui Cotov Igor a sumei de 1 582, 93 lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, din 13 octombrie 2016 (vol. II, f.d. 186; 216-229), (1) s-a admis integral acțiunea inițială; s-au evacuat Todorov Alexei, Todorova Inga, XXXXX și Cotov Igor împreună cu bunurile care le aparțin din apartamentul nr. XXXXX de pe str. XXXXX, mun. XXXXX; s-au obligat Todorov Alexei, Todorova Inga, XXXXX și Cotov Igor de a nu crea în viitor impedimente în exercitarea dreptului de proprietate al lui Roșca Mircea asupra apartamentului nr. XXXXX de pe str. XXXXX, mun. XXXXX; și s-a încasat în beneficiul lui Roșca Mircea, din contul lui Todorov Alexei, suma de 68 328 lei cu titlu de venit ratat și suma de 12 897 lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de judecată; și (2) s-a admis acțiunea intervenientului principal și s-a încasat în beneficiul ÎS „Calea Ferată din Moldova“, în mod solidar din contul lui Todorov Alexei, Ingăi Todorova, XXXXX și lui Cotov Igor suma de 52 764, 48 lei cu titlu de datorie la plata pentru serviciile locativ-comunale și suma de 1 582, 93 lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de plată a taxei de stat la înaintarea acțiunii.

La 14 noiembrie 2016 Todorov Alexei, Todorova Inga, XXXXX și Cotov Igor au depus o cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, din 13 octombrie 2016 (vol. II, f.d. 189), solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă acțiunea inițială și acțiunea intervenientului principal.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2017 (vol. II, f.d. 227), nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Todorov Alexei, Todorova Inga,

XXXXX și Cotov Igor, și li s-a acordat acestora un termen de 10 zile din data recepționării încheierii pentru prezentarea cererii de apel motivate și a dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 2 876 lei.

La 22 iunie 2017 reprezentantul lui Todorov Alexei, avocatul stagiar Sajin Olga, a depus o cerere (vol. III, f.d. 6), prin care a solicitat scutirea lui Todorov Alexei de plata taxei de stat la declararea apelului.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017 (vol. III, f.d. 15; 16-19), s-a respins cererea depusă de Todorov Alexei, prin intermediul avocatului stagiar Sajin Olga, privind scutirea de plata taxei de stat la declararea apelului, și i s-a acordat apelantului un termen de 10 zile din data recepționării încheierii pentru prezentarea cererii de apel motivate și a dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 2 876 lei.

La 05 iulie 2017 Todorov Alexei a depus, prin intermediul avocatului stagiar Sajin Olga, cererea de apel motivată împotriva hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, din 13 octombrie 2016 (vol. III, f.d. 22-31).

La 20 septembrie 2017 Todorov Alexei a depus o cerere de recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017 (vol. III, f.d. 15; 16-19), solicitând casarea acesteia în partea respingerii cererii privind scutirea de plata taxei de stat la declararea apelului, și pronunțarea unei noi încheieri, prin care cererea dată să fie admisă.

În motivarea recursului, a susținut că în condițiile în care a invocat în fața instanței de apel situația sa materială precară, rezultată din aceea că nu este încadrat în câmpul muncii și are un copil minor la întreținere, instanța de apel eronat nu a aplicat prevederile art. 85 alin. (4) Cod de procedură civilă.

A specificat că reprezentantul lui Roșca Mircea, avocatul Rotari Alexandru, nu s-a pronunțat împotriva scutirii apelantului de plata taxei de stat.

A indicat că impunerea sa la plata taxei de stat în sumă de 2 876 lei îl va priva de posibilitatea de a contesta cu apel hotărârea primei instanțe, prin ce îi va fi îngădit accesul liber la justiție, garantat de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

La 12 octombrie 2017 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Roșca Mircea și a ÎS „Calea Ferată din Moldova“ câte o copie a cererii de recurs, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, dar până la data examinării recursului, Roșca Mircea și ÎS „Calea Ferată din Moldova“ nu au prezentat referințe, recursul urmând a fi examinat în lipsa acestora.

Examinând recursul declarat de Todorov Alexei împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017, studiind materialele dosarului și raportând cele constatate la prevederile legale care guvernează speța, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar să admită recursul, să caseze parțial încheierea contestată și să pronunțe o decizie sub formă de încheiere, prin care va admite parțial cererea depusă de Todorov Alexei, prin intermediul avocatului stagiar Sajin Olga, privind scutirea sa de plata taxei de stat la declararea apelului, îl va scuti pe Todorov Alexei de plata unei părți a taxei de stat la declararea apelului, cu trimiterea cauzei instanței de

apel spre soluționarea chestiunii privind primirea spre examinare a apelului declarat de Todorov Alexei în același complet de judecată, va acorda apelantului un termen până la data următoarei ședințe pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat și îi va explica, că în cazul îndeplinirii în termen a acestei indicații, apelul se va considera depus la data prezentării inițiale, iar în caz contrar, el nu se va considera depus și, împreună cu actele anexate, va fi restituit apelantului printr-o încheiere judecătorească pasibilă de a fi atacată cu recurs, din următoarele raționamente.

În conformitate cu art. 427 lit. c) Cod de procedură civilă, Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema în fond.

Conform art. 426¹ Cod de procedură civilă, Instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă:

- a) cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen;
- b) cererea de recurs a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare recurs;
- c) cererea de recurs nu este semnată sau este semnată necorespunzător;
- d) recurentul solicită restituirea recursului până la examinarea acestuia de către instanță;
- e) încheierea nu poate fi atacată cu recurs, potrivit legii.

În speță, niciunul din temeiurile de restituire a recursului nu are incidență, iar cu referire la termenul de declarare a recursului, Colegiul consideră necesar să detalieze următoarele.

Potrivit art. 425 Cod de procedură civilă, Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Fișa de însoțire a încheierii integrale a instanței de apel (vol. III, f.d. 21) include mențiunea că acest act judecătoresc a fost expediat prin trimitere poștală în adresa lui Todorov Alexei la 01 august 2017, dar la materialele dosarului nu se află avizul de recepție corespunzător. De asemenea, la materialele dosarului nu se află vreo probă care ar confirma comunicarea lui Todorov Alexei a încheierii integrale a instanței de apel prin alte mijloace.

Astfel, în condițiile în care nu poate fi stabilită cu precizie data la care Todorov Alexei a luat cunoștință de încheierea integrală a instanței de apel, declararea recursului la 20 septembrie 2017 se consideră a fi îndeplinită cu respectarea termenului prevăzut de art. 425 Cod de procedură civilă.

În continuare, verificând, în limitele invocate în recurs, legalitatea încheierii contestate prin prisma respectării de către instanța de apel a normelor de drept procedural la emiterea acesteia, Colegiul constată următoarele temeiuri de admitere a recursului.

Art. 364 alin. (1) Cod de procedură civilă prevede că Cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu art. 84 Cod de procedură civilă, Se impune cu taxă de stat...cererea de apel.

Conform art. 3 pct. 1) lit. a) Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, pentru cererile de chemare în judecată privitor la litigiile cu caracter patrimonial, tariful taxei de stat se stabilește la cuantumul de 3% din valoarea acțiunii.

Art. 3 pct. 1) lit. j) Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992 statuează că pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești, în cazul litigiilor cu caracter patrimonial, tariful taxei de stat se stabilește la cuantumul de 75% din taxa calculată din suma contestată.

Potrivit art. 85 alin. (4) Cod de procedură civilă, În funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Înaintând instanței de apel cererea de scutire de plata taxei de stat, Todorov Alexei a invocat situația sa materială precară, rezultată din aceea că nu este încadrat în câmpul muncii și are un copil minor la întreținere.

La cererea dată, Todorov Alexei nu a anexat probe în dovedirea celor invocate, dar instanța de apel trebuia să ia în considerare că la materialele dosarului se regăsește scrisoarea Departamentului registrelor informaționale de stat nr. 02/2/2717 din 02 februarie 2015 (vol. I, f.d. 129), care atestă că Todorov Alexei are o fiică minoră, XXXXX, născută la XXXXX.

Totodată, Colegiul reține că la materialele dosarului nu se află vreo probă care ar răsturna argumentul lui Todorov Alexei privind situația sa materială precară, rezultată din aceea că nu este încadrat în câmpul muncii.

Colegiul reține că dreptul la acces liber la justiție nu este absolut, ci unul care poate implica anumite limitări instituite de stat, inclusiv prin prisma impunerii exercitării unei căi de atac în justiție cu taxă de stat, limitarea dată fiind în concordanță cu art. 6 par. (1) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și cu art. 20 din Constituție dacă este adiacentă scopului urmărit și proporțională situației care a determinat-o.

În speță, scopul urmărit de legiuitor este de a colecta fonduri pentru bugetul public și de a limita exercitarea abuzivă de către justițiabili a căilor de atac, fiind bazat pe rațiuni care vizează buna administrare a justiției.

Pentru a aprecia proporționalitatea limitării în cauză tangențial respingerii cererii lui Todorov Alexei de scutire de plata taxei de stat, prezintă relevanță jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care folosește o dublă raportare: subiectivă și obiectivă.

După criteriul subiectiv, Curtea Europeană a Drepturilor Omului ține cont de situația personală a justițiabilului prin raportare la veniturile lunare ale acestuia, cât și de faptul că justițiabilul nu ar trebui să achite taxa de stat dacă acțiunea privește satisfacerea nevoilor sale de bază sau ale celor pe care îi are la întreținere (hotărârea Kijewska vs. Polonia din 06 septembrie 2007).

Astfel, luând în considerare că la materialele dosarului nu se regăsesc probe

privind existența unui venit stabil al lui Todorov Alexei, Colegiul conchide că respingerea cererii de scutire de plata taxei de stat este în măsură să aducă atingere dreptului acestuia la acces liber la justiție.

În acest context, Colegiul subliniază că prin hotărârea Beian contra României din 06 decembrie 2007, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a considerat că, chiar și o taxă de stat ce reprezintă dublul veniturilor lunare ale persoanei este excesivă, persoana având urmând să beneficieze de scutire de plata taxei de stat.

De asemenea, Colegiul relevă că obiectul litigiului privește inclusiv evacuarea lui Todorov Alexei și a fiicei sale minore dintr-un bun imobil, iar soluția dată în proces are vocația de a priva aceste persoane de satisfacerea nevoilor locative de bază.

Din aceste considerente, Colegiul consideră necesar să admită parțial cererea depusă de Todorov Alexei, prin intermediul avocatului stagiar Sajin Olga, privind scutirea de plata taxei de stat la declararea apelului, și să îl scutească de plata unei părți a taxei de stat în sumă de 2 000 lei la declararea apelului.

În rest, încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017 nu se contestă, Colegiul considerând inoportun să se expună asupra celorlalte dispoziții ale instanței de apel.

Față de cele ce preced, ținând cont că încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017 este neîntemeiată în partea respingerii cererii depuse de Todorov Alexei, prin intermediul avocatului stagiar Sajin Olga, privind scutirea de plata taxei de stat la declararea apelului, fiind emisă cu încălcarea normelor de drept procedural, Colegiul, dispunând de abilitatea de înlăturare a acestei erori judiciare, va admite recursul, va casa parțial încheierea contestată și va pronunța o decizie sub formă de încheiere, prin care va admite parțial cererea depusă de Todorov Alexei, prin intermediul avocatului stagiar Sajin Olga, privind scutirea sa de plata taxei de stat la declararea apelului, îl va scuti pe Todorov Alexei de plata unei părți a taxei de stat la declararea apelului, cu trimiterea cauzei instanței de apel spre soluționarea chestiunii privind primirea spre examinare a apelului declarat de Todorov Alexei în același complet de judecată, va acorda apelantului un termen până la data următoarei ședințe pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat și îi va explica, că în cazul îndeplinirii în termen a acestei indicații, apelul se va considera depus la data prezentării inițiale, iar în caz contrar, el nu se va considera depus și, împreună cu actele anexate, va fi restituit apelantului printr-o încheiere judecătorească pasibilă de a fi atacată cu recurs.

În conformitate cu art. 427 lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de Todorov Alexei.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017 în cauza

civilă în procedura contencioasă la cererea de chemare în judecată înaintată de Roșca Mircea împotriva lui Todorov Alexei, Ingăi Todorova, XXXXX și lui Cotov Igor, intervenient principal ÎS „Calea Ferată din Moldova“, cu privire la evacuarea din bunul imobil a persoanelor împreună cu bunurile care le aparțin, obligarea de a nu crea în viitor impedimente în exercitarea dreptului său de proprietate asupra bunului imobil, compensarea venitului ratat și a cheltuielilor de judecată; și la acțiunea ÎS „Calea Ferată din Moldova“ împotriva lui Todorov Alexei, Ingăi Todorova, XXXXX și lui Cotov Igor cu privire la încasarea datoriei la plata pentru serviciile locativ-comunale și compensarea cheltuielilor de judecată, în partea în care instanța de apel a respins cererea depusă de Todorov Alexei, prin intermediul avocatului stagiar Sajin Olga, privind scutirea de plata taxei de stat la declararea apelului, și se pronunță o decizie sub formă de încheiere, prin care:

Se admite parțial cererea depusă de Todorov Alexei, prin intermediul avocatului stagiar Sajin Olga, privind scutirea de plata taxei de stat la declararea apelului.

Se scutește Todorov Alexei de plata unei părți a taxei de stat în sumă de 2 000 lei la declararea apelului.

Se stabilește apelantului Todorov Alexei un termen până la data următoarei ședințe pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 876 lei.

Se explică lui Todorov Alexei că în cazul îndeplinirii în termen a acestei indicații, apelul se va considera depus la data prezentării inițiale, iar în caz contrar, el nu se va considera depus și, împreună cu actele anexate, îi va fi restituit printr-o încheiere judecătorească pasibilă de a fi atacată cu recurs.

Se trimite cauza civilă Curții de Apel Chișinău în același complet de judecată spre soluționarea chestiunii privind primirea spre examinare a apelului declarat de Todorov Alexei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător

Iulia Sîrcu

Judecători

Mariana Pitic

Luiza Gafton